

ČSN 332000-7-701 ed.2 Místnostii s vanou a sprchou ...

Platnost od: 1.9.2007.

Koupelny – otázky z praxe:

Ilustrační foto ing. Broma:

Šipka ukazuje na pohyb. hlavici.

Šipka ukazuje na zásuvku 230V

/10.1.2009/ Všechny výše položené otázky jsou řešeny v TNI 332000-7-711...

/14.3.2009/ Přetiskujeme i zajímavové odpovědi ing. Kříže

[tisk článku](#) | [zpět](#)

Pro přidání Vašeho názoru se musíte přihlásit.

Názor přidal: **Josef**

21 | 7 | 2009 - 09:54

Vážení, jak je to s montáží "elektrického otopného žebříku" ve staré koupelně (dvouvodičový rozvod...), je třeba jej zahrnout do ochranného pospojování a musí být ještě použita zásuvka s chráničem?

Názor přidal: **svalenta**

29 | 9 | 2008 - 11:23

Zdroj: Časopis Novinky ABB ze září 2008: Častá otázka elektrotechniků navrhujících, provádějících nebo revidujících elektrické rozvody v koupelnách, nebo lépe, dle normy ČSN 33 2000-7-701 ed. 2: „v prostorech s vanou nebo sprchou“ zvyklých na dříve platné normy pro koupelny jako byly ČSN 33 2135 část 1, nebo ČSN 37 5215) je: „A jaké vodiče máme volit pro doplňující ochranné pospojování v koupelnách a sprchách, vždyť v nové koupelňové normě o nich nic není?“ Odpovědi ČSN 33 2000-7-701 ed. 2 je jen jednou částí ze souboru ČSN 33 2000. Doplňujícímu ochrannému pospojování je v tomto souboru věnována pozornost ve dvou dalších částech. 1. ČSN 33 2000-4-41 ed. 2 charakterizuje a klade základní předpoklady pro funkčnost této ochrany. Doplňující ochranné pospojování se považuje za doplnění ochrany při poruše. Doplňující ochranné pospojování dle ČSN 33 2000-4-41 ed. 2 musí zahrnovat všechny neživé části upevněných zařízení současně přístupné dotyku a cizí vodivé části včetně, pokud je to proveditelné, hlavních kovových armatur železobetonu. Systém ochranného pospojování musí být spojen s ochrannými vodiči všech zařízení včetně zásuvek. 2. ČSN 33 2000-5-54 ed. 2 klade požadavky na výběr a průřez

vodiče doplňujícího ochranného pospojování za stanovených podmínek (daných materiálem vodiče a jeho uložením), to znamená, že průřez žádného ochranného vodiče, který není součástí kabelu nebo která není ve společném obložení s vodiči vedení (fázovými vodiči), nesmí být menší než: • 2,5 mm² Cu nebo 16 mm² Al, pokud je chráněn před mechanickým poškozením • 4 mm² Cu nebo 16 mm² Al, pokud není chráněn před mechanickým poškozením Místní doplňující pospojování musí v souladu s požadavky uvedenými výše spojit s ochranným vodičem všechny nechráněné vodivé části a všechny neživé vodivé části upevněných zařízení uvnitř místnosti s koupací vanou a/nebo se sprchou. Doplňující ochranné pospojování má být zřízeno vně nebo uvnitř místnosti s koupací vanou nebo sprchou, avšak nejlépe na vstupu cizích vodivých částí do místnosti. Příkladem cizích vodivých částí jsou: • kovová vodovodní potrubí a kovová potrubí odpadů • kovové části vytápění a kovové části klimatizačního zařízení • kovové části plynovodu • přístupné kovové stavební prvky Ing. Karel Dvořáček

Názor přidal: **svalenta**

5 | 4 | 2008 - 20:21

Platí stále. Upozorňuji na odvolávku ve zmiňovaném článku na čl. 415.2 z ČSN 332000-4-41 ed.2, kde je mimo jiné uvedeno... "Systém ochranného pospojování musí být spojen s ochrannými vodiči všech zařízení včetně zásuvek". Pospojování má být zřízeno uvnitř nebo vně koupelny - nejlépe však u vstupu cizích vodivých částí t.j. např. potrubí plynu, ústředního topení... Dříve zmiňovaná možnost, že nejvzdálenějším místem pospojování může být i rozváděč, se již v nové ČSN neobjevuje. Nicméně se domnívám, že to je možné. Je však třeba dodržet ještě podmínku: ... že účinnost pospojování má být ověřena dle $R < 50V/I_a$.

Názor přidal: **tajfun**

21 | 3 | 2008 - 23:13

Já mám ještě další nejasnost. V čl. 701.415.2 o doplňujícím pospojování se již nezmiňuje nutnost připojovat na doplňující pospojování ochranné "kolíky" zásuvek (ochranné vodiče zásuvek). Tato povinnost již nyní neplatí?

Názor přidal: **valenta**

12 | 3 | 2008 - 22:31

Né dle národního dodatku nemusí být pevně uložený ohříváč teplé vody chráněn chráničem.

Názor přidal: **tajfun**

2 | 3 | 2008 - 21:44

V normě je uvedeno, že všechny obvody musí být v koupelně chráněny proudovým chráničem 30 mA. Platí to i pro bojler?

Otázky a odpovědi z elektrotechnické praxe – Koupelny

elektrotechnická praxe

Otázky a odpovědi z elektrotechnické praxe – Koupelny

redakce ELEKTRO, Ing. Michal Kříž, IN-El s. r. o., www.iisel.com

otázka 1

Provedení elektroinstalace v koupelně

Při rekonstrukci koupelny došlo k nahrazení kovového potrubí potrubím z plastu (jen odbočky ke sprše a umyvadlu) a kovové vany sprchovým koutem z akrylátu. V koupelně se nachází zásuvka (zóna 3 přes proudový chránič) a radiátor. Umyvadlo i sprchový kout jsou napojeny na odpad z plastu.

- a) Je nutné při zřizování doplňujícího pospojování k němu připojit i kovové vodovodní baterie?
- b) Jak se řeší případ nahrazení části stoupacího kovového potrubí potrubím z plastu, když v koupelně zůstane kovové potrubí?

odpověď 1

ad a) Jestliže jsou kovové vodovodní baterie připojeny na potrubí z plastu, **není zapotřebí je připojovat k doplňujícímu pospojování.** Kovové vodovodní baterie připojené na potrubí z plastu se nepovažují za kovové předměty náchylné k přivedení potenciálu (obdobně jako kovové koupací a kovové sprchové vany uložené izolovaně od stavebních a jiných vodivých předmětů, které by samy mohly přivést potenciál – viz čl. 701.413.1.6.1 ČSN 33 2000-7-701).

ad b) Přestože norma se k uvedené otázce přímo nevyjadřuje, je účelné v případě, kdy je část stoupacího kovového potrubí nahrazena potrubím z plastu, nevodivou část potrubí **překlenout vodivým spojem** (obdobně jako se dělá překlenutí vodoměru). Je to obdoba opatření, které se využívá při výměně části kovového potrubí nebo při práci na kovovém potrubí, kdy se toto potrubí přerušuje a kdy může nastat rozdíl potenciálů na rozpojených částech potrubí a v důsledku toho může dojít i k úrazu elektrickým proudem u pracovníka, který na potrubí pracuje. Kromě toho se uvedeným opatřením přispěje k lepšímu vyrovnání potenciálů v objektu.

otázka 2

Umývárna ve škole

Je někde v ČSN zmínka o používání zásuvek v umývárkách ve školách? V ČSN 33 2130 žádná zmínka není. Ve staré ČSN 33 2135 je zmínka pouze o zásuvkách v učebnách. V nové

ČSN 33 2000-7-701 také nic není.

odpověď 2

Není známa norma ČSN ani jiný, v současné době platný předpis nebo dokument, v nichž by byla konkrétní zmínka o používání zásuvek v umývárkách ve školách. Doporučujeme však, aby se elektrikáři řídili požadavky ČSN 33 2000-7-701, a to čl. 701.55 N1 na provedení elektrického zařízení v umývacím prostoru a čl. 701.53 N2, ve kterém se stanoví, že ve školních učebnách se zásuvky nesmějí umísťovat od umývacího prostoru blíže než 1,5 m. Ačkoliv umývárna není učebna, je možné v ní předpokládat stejné nebezpečí ostříku zásuvek vodou z umývadla jako v učebně.

otázka 3

Svítlidlo v umývacím prostoru

Prosíme o potvrzení výkladu k textu článku normy ČSN 33 2000-7-701, kde je v článku 701.55 N1 v odstavci b) uvedeno: V umývacím prostoru má být umístěno svítlidlo tak, aby jeho spodní okraj byl alespoň 1,8 m nad podlahou. Světelný zdroj svítlidla musí být kryt ochranným sklem. Všechny vnější části svítlidla, které jsou níže než 2,5 m nad podlahou, musí být z trvanlivého izolantu. ... .. atd

Znamená, nebo neznámá tato formulace svítlidlo s dvojitou izolací, tedy třídy ochrany II?

odpověď 3

Po konzultaci se zpracovatelem normy Ing. Karlem Dvořáčkem (STÚ-E Praha) potvrzujeme, že ustanovení v čl. 701.55N1 ČSN 33 2000-7-701, ve kterém je stanoveno, že všechny vnější části svítlidla, která jsou níže než 2,5 m nad podlahou, musí být z trvanlivého izolantu, neznámá, že takové svítlidlo musí být svítlidlem třídy II.

otázka 4

Průtokový ohřívač na školním WC

Podle nějakého předpisu má být do roku 2005 na každém školním WC teplá voda.

Je tedy možné nainstalovat nad umyvadlo na školním WC průtokový ohřívač, když podle ČSN 33 2000-7-701 u umyvadla ve školních učebnách nesmí být zásuvka blíže než 1,5 m?

Bylo by možné zapojit průtokový ohřívač přímo, bez zásuvky? Zakazuje toto řešení článek některé ČSN?

odpověď 4

Průtokový ohřívač, který je pro použití v umývacím prostoru výrobcem určen, může podle čl. 701.55 N1 ČSN 33 2000-7-701 být také v umývacím prostoru, tedy i nad umývadlem, umístěn. V případě, že bude ohřívač zapojen **přímo, bez zásuvky**, může být takto instalován i ve školních učebnách, kde se zásuvky nesmějí umísťovat blíže než 1,5 m od umývacího prostoru. Nic nebrání ani tomu, aby takto instalovaný průtokový ohřívač byl i nad umývadlem na školním WC.

otázka 5

Zóny kolem odnímatelné sprchy

Jak jsou vlastně vymezeny zóny v prostorách bez vany, kde je umístěna odnímatelná sprcha?

odpověď 5

Zóny v prostorách s vanou nebo sprchou, které jsou určeny pro mytí anebo sprchování osob, jsou vymezeny v ČSN 33 2000-7-701. V prostoru se snímatelnou sprchou (tj. sprchou, jejíž hlavice není upevněna na jednom místě), ve kterém prostor sprchování není omezen vanou, jsou zóny vymezeny takto:

- **zóna 0** je vymezena podlahou a rovinou ve výši 5 cm nad podlahou, přičemž svislé hranice této zóny jsou shodné se svislými hranicemi prostoru navrženého k tomu, aby jej zaujímala sprchující se osoba,
- **zóna 1** je ohraničena horní rovinou zóny 0 a vodorovnou rovinou ve výšce 2,25 m nad podlahou a svislými plochami obalujícími prostor navržený pro sprchování,
- **zóna 2** svislou plochou (svislými plochami) ohraničující(mi) zónu 1 a rovnoběžnou svislou plochou vzdálenou (rovnoběžnými svislými plochami vzdálenými) 60 cm vně od zóny 1 (sahá od podlahy až do výše 2,25 m),
- **zóna 3** svislou plochou (svislými plochami) na vnější straně zóny 2 a rovnoběžnou svislou plochou vzdálenou (rovnoběžnými svislými plochami vzdálenými) 2,4 m vně od zóny 1 (sahá od podlahy až do výše 2,25 m).

Kromě toho je zóna 2 nad zónou 1 a zóna 3 nad zónou 2 až do stropu nebo do výše 3 m, je-li strop vyšší.

Protože je obtížné vymežit prostor, který zaujímá sprchující se osoba (což je vlastně vymezení zóny 1, popř. do 5 cm nad podlahou zóna 0), je tento prostor vymezen stěnami místnostmi a vnitřkem svislého válce, v jehož středu je místo upevnění sprchové hlavice (např. umístění baterie), jehož poloměr je roven délce hadice k zakončení sprchovací hlavice zvětšený o 60 cm. Jestliže při natažené hadici je vzdálenost od baterie ke konci sprchové hlavice 120 cm, má tento válec poloměr 180 cm. (Viz též Koupelny – místnosti s vanou nebo sprchou v kapitole vnitřní elektrické rozvody.)

otázka 6

Zásuvky a svítidla v koupelnách

1. **Jak přesně vypadá zásuvka napájející pouze holicí strojek umístěná v koupelně v zóně 2 (viz čl. 7-701.53)?**
2. **Jaké krytí a provedení musí mít zásuvka umístěná v zóně 3 pod 1,2 m?**
3. **Jaký je požadavek na světla v zóně 3 pod i nad 2,5 m?**
  - jaké krytí (IP)?
  - musí být z izolantu?
  - jestliže nebudou z izolantu, je nutné je spojit s doplňujícím pospojením?

odpověď 6

ad 1. Zásuvka napájející pouze holicí strojek je domovní zásuvka (viz ČSN 35 4515 a ČSN

IEC 884), která se však od běžných zásuvek liší tím, že je vhodná pouze pro zasunutí vidlic s kolíky jmenovitého průměru 4 mm (její kontaktní dutinky neumožňují zasunutí vidlice s kolíky jmenovitého průměru 4,8 mm pro proudy do 16 A). K tomu je třeba ještě upřesnit, že ČSN 33 2000-7-701 v uvedené souvislosti v článku 701.53 neuvádí termín „zásuvky pro holicí strojky,, ale termín „jednotky pro holicí strojky,, což jsou nejen zásuvky, ale především i příslušné transformátorky, které tyto zásuvky napájejí. Tyto jednotky včetně transformátorků musí vyhovovat příslušné normě (ČSN EN 61558-2-5, dříve též ČSN IEC 742, kapitola 2, oddíl 1). Uvedená jednotka musí být označena (norma uvádí stylizovanou neoholenou tvář s holicím strojkem). V hotelích se používá u zásuvky napájené z uvedeného transformátorku i nápis „Jen pro holicí strojek,,. (Při připojení výkonnějšího spotřebiče, např. ponorné spirály, je zásuvka nefunkční.)

ad 2. ČSN 33 2000-7-701 nepředepisuje zvláštní požadavky na vlastní provedení (krytí) zásuvky umístěné v zóně 3 s ohledem na výšku jejího umístění nad podlahou. (Předpokládá se obvyklý způsob montáže, tzn. ne k podlaze; je třeba pamatovat na vzdálenosti od umývacích prostorů.)

ad 3. Na svítidla umístěná v zóně 3 nejsou z hlediska krytí ani provedení (nemusí být z izolantu) normou ČSN 33 2000-7-701 kladeny zvláštní požadavky (kromě těch, která svítidla musí běžně splňovat). Neživé části svítidel třídy ochrany I musí být spojeny s doplňujícím pospojováním. To je však zajištěno tím, že tyto neživé části jsou spojeny se samostatným ochranným vodičem (PE) přívodu, který je spojen s příslušnými cizími vodivými částmi, jak to předepisuje čl. 701.413.1.6.1.

otázka 7

Výstražné tabulky v koupelnách

Dřívější normy, a to ČSN 37 5215 i ČSN 33 2135 část 1, požadovaly v blízkosti zásuvky umístit výstražnou tabulku č. 0146; norma ČSN 33 2000-7-701 tento požadavek již neuvádí, a proto jsou mnozí odborníci toho názoru, že v nových instalacích se tyto tabulky již nemusejí používat

Podle výkladu jiných odborníků je však nutné i v koupelně tyto výstražné tabulky i nadále používat, a to podle požadavku ČSN 33 2000-1-13N6.1 a 13N6.1.1 a rovněž podle ČSN 33 1310. Jaké je správné řešení?

odpověď 7

Dnes již skutečně **není nutné** zmiňované tabulky v koupelnách **provedených podle** ČSN 33 2000-7-701 umístit. Tyto tabulky byly ve své době náhradou technického opatření (tj. zejména proudových chráničů), kterým je dnes v koupelnách bezpečnost z hlediska užívání elektrického zařízení již zajištěna. Proto v koupelnách provedených podle ČSN 33 2000-7-701, kde je provedeno uvedené technické bezpečnostní opatření, již zmiňované tabulky nemusí být. Tato skutečnost byla konzultována s Ing. Dvořáčkem, zpracovatelem ČSN 33 2000-7-701.

otázka 8

Pospojování van, přemostování plynoměru

V normě ČSN 33 2000-7-701 pro koupelny se píše, že v bytovém jádru se mají spojit všechny

kovové části, tj. kovová potrubí, plynová potrubí, vana, kovová konstrukce jádra a ochranný obvod zásuvek. Jaké je správné řešení sporu mezi dvěma stranami, když strana B tvrdí, že se nemusí spojovat vana, jestliže je vodovod z plastu a stoupací vedení je odděleno stěnou z umakartu. Naproti tomu strana A tvrdí, že podle normy se musí pospojit, a to taky proto, že je to v zóně 3, která je od zóny 2 v délce 2,4 m.

Strany se také ptou, zda mají být plynoměry překlenuty, když plynová trubka ústí do kuchyně a ne do koupelny. Strana A tvrdí, že by měl být plynoměr překlenut, přestože v žádné normě takové ustanovení nalezeno nebylo. Strany se též dohadují, když je (jako ve staré zástavbě) topení v koupelnách, má-li být ventil topení překlenut anebo nikoliv. Strana A tvrdí, že jestliže spoj splňuje přechodový odpor, tak nikoliv. Totéž se strana A domnívá v případě podpěr u plynoměrů.

Jak se má posuzovat pospojení v koupelnách, když v koupelně není zásuvka, ale nikdo nezaručí, že si jí tam nájemce nenechá zavést, např. kvůli pračce?

Občas se strana A dohaduje také s plynařskými firmami, že musí podle normy ČSN 33 2000-4-41 pospojit ve sklepech plyn s hlavním uzemněním a kovovým potrubím, pokud tam je, a s vedením na hlavní přípojnicí. Požadavkem strany A na firmy též bývá, že v bytech u stoupacího vedení musejí firmy spojit plyn s hlavním lanem pospojení a že nesmějí použít plyn jako hlavní svod.

Jak posoudíte přístup strany A Vy?

odpověď 8

Kromě citace z ČSN 33 2000-7-701:1997, kterou uvádí strana A, ovšem stejná norma v poznámce k čl.701.413.1.6.1 uvádí, že kovové koupací vany, které jsou uloženy izolovaně od stavebních konstrukcí, se nepovažují za předměty náchylné k přivedení potenciálu. Jestliže je vodovod i odpad vany z plastu a vana není uložena přímo na vodivé stavební konstrukci, nepovažuje se vana za předmět náchylný k přivedení potenciálu, a tudíž se nemusí spojovat s místním doplňujícím pospojováním.

Určité pochybnosti však mohou vnést úvahy o tom, jak dlouhý má být vodovod z plastu, aby zajistil dostatečné izolační oddělení od kovového vodovodu. Obvykle je za takové možno považovat plastové potrubí 3/4 palce délky 2 m. O sousedství různých zón se v daném případě neuvažuje.

Co se týká přemostování plynoměrů, zopakujme si k této otázce již poněkoličké následující: I když v normě není ustanovení o přemostění plynoměrů, plynoměry by se měly přemostovat podle stejných zásad jako vodoměry v případě, kdy by plynové potrubí bylo použito jako vodič pospojování.

Pokud jde o posuzování pospojování v koupelnách, jestliže v koupelně není zásuvka, platí to, co je pro pospojování předepsáno v ČSN 33 2000-7-701:1997. Do místního doplňujícího pospojování musí být spojeny ochranné vodiče spojené s neživými částmi zařízení v zónách 1, 2 a 3 a předepsané vodivé části, i když v koupelně není zásuvka. Potenciály je totiž třeba vyrovnat, aby se na různé vodivé části nemohl odjinud přivést různý potenciál (např. i vodovodním potrubím a potrubím odpadu).

Uvedené hledisko je třeba uplatňovat i při posuzování různých kovových částí, zda je nutné je do pospojování zahrnout. Jestliže je pospojováno např. již přívodní potrubí k některé kovové části a od jinud se na tuto část nemůže dostat potenciál než z pospojovaného přívodního potrubí, není třeba již provádět další pospojování a překlenování různých částí, o kterých by byly pochybnosti, zda jsou dostatečně vodivé.

S názorem strany A na provedení hlavního pospojování a připojování plynových potrubí k němu souhlasíme.

Nyní je již zcela jistě oběma stranám jasné, která z nich je v konkrétních bodech sporu pravdě blíže a která nikoliv.

Problematika elektroinstalací v koupelnách pokračuje samostatným článkem JUDr. Z. Urbana s jeho podrobnějším komentářem současného stavu. Článek pojednává zejména o skutečnosti rekonstrukcí koupelňových umakartových jader v mnoha bytech panelových domů s ohledem na nutnost respektování souborů ČSN 33 2000.